

Перемишль

Впр. о. Зубрицький А.
Чацького 6.

Львівський Вісник

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО РАНО.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ЛІТО“.

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10., II. пов.
Конт. почт. шад. 143.322.
Адреса для телеграмів
Громадський Вісник Львів.
Нач. Редактор приймає
від 10—11 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 7000 Мп.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 10 фр. фр.,
Італії 10 лірів, Німеччині 9500
п. марок, Швейцарії 5 шв.
фр., Чехословаччині 30 ч. ко-
рон, Румунії 50 лей. Бол-
гарії 50 левів, Австрії 9500
мп. Зміна адреси 500 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

Ціна примірника 300 мп.

Львів, 31. січня 1923.

Не
обманюйте
себе!

Анархічні елементи нашого громадянства, елементи, від котрих не є вільний ні один народ, навіть найбільш зрілий та поставлений у найсприятливіші умови життя, розпочали для власної емоції непереривну в засобах кампанію проти національного проводу в краю. Сучасна хвиля, незвичайно важка й велика відомовальна, не дає спроби поставити в цілій ширині й в цілому обсязі „благородних“ мотивів і „ідейних“ джерел тієї кампанії. Аж пізніше буде можливим як слід висвітлити цю боротьбу доморослих Дон Кіхотів з вітрами, створеними їхньою буйною уявою і неугомонною зажерливістю, корінь котрої виростає з низьких інстинктів нашої душі і безпредметової, безцільної та безпринципної суцільності.

На щастя, цей виступ наших Гандж Андиберів не приніс дотепер більшої шкоди, хоч — ніде правди діти — дещо розхитав наше громадянство, заціплене в повосенній атмосфері та дав змогу чигаючій на найменше непорозуміння в лоні нашого народу польській пресі снувати далеко йдучі думки і вживатися фантазійними заключеннями на тему нашого мимого розбрату. Польська преса

яка давніше повертала всю свою енергію на сніжні недовіри між Наддніпрянцями і Галичанами, яка підсилювала найменші взаємні непорозуміння, поки не звела в нівець свого союзника з Великої України — тепер взялася роздівувати синів західно-українських земель. З тією метою засівається і дбайливо плететься зерно якогонебудь, навіть дрібничкового негармонізування між Галичиною з одного і Волиню, Холмщиною, Підляшем та Полісям з другого боку, ППС. недвозначно погрожує Українському Союзовому Клубови, що якнебудь зближення наших братів Волинців до Галичан буде вважатися протидержавним вчинком. А що це значить, — ми внаємо дуже добре. Одночасно заважаючи виступам наших анархічних елементів польська преса намагається посіяти роздор в лоні нашого громадянства, ніби то піддержувати одних проти других, розбити все на атоми, знесилити, напустити туману в наше середовище, розбити одиниці національний фронт і вкінці і нам — знесиленим журбою, роздертим сумнівами, битим встидом — піднести в дарунку міцні і цупкі кайдани. Розвиваючи свій план покорення і упокорення нашого народу, польська преса і польська політика пускає сфабриковані на свій лад вістки про різкі розходження між краєм і нашою політичною еміграцією. На це останнє хочемо звернути увагу на цьому місці.

Вже нераз звертали ми на сторінках нашого органу увагу нашого громадянства на ці коварні прийоми, нераз нотували ми ці побожні, задушевні бажання польської преси, деколи поминаючи мовчанкою деякі ліжкові дози моральної отру-

ти. В останніх днях особливо дві вістки пушено в курс з премелтійно роздівуючою метою. Українське „Річчепосполіта“ помістив довшу нотатку свого львівського кореспондента під нап. „Проломання українського фронту“, а понеділковий список „Львівське Новини“ понеділкові обдарував нас аж двома „власними телеграфіями“ на тему: „Петрушевич вертає до краю“.

В першій випадку говориться, що між головою „Нар. Комітету“ др. В. Бачинським і президентом др. Е. Петрушевичем заіснували суперечні ріжнші в поглядах на дальший напрям політики трудової партії супроти Польщі. Через те др. Бачинський, мовляв, „не хоче піддаватися диктатурі віденських емісарів, котрі конечно бажать, щоб поселюча акція починалася від мелування у них“. Дальше орган аршибіс. Теодоровича розсновує свої теревені в тому напрямку, що атаки демонстрантів, себ-то анархічних елементів, зааранжовано в Відні, бо през. Петрушевич лякається др. Бачинського як небезпечного суперника, що трудова партія під проводом др. Бачинського є схильна шукати помосту до польської української угоди. Через те між обома чинниками повстали поважні прірви, котрі захитали єдиносильним українським фронтом.

В другім випадку згаданий по-неділковий список йде ще дальше і просто заповідає, що през. Петрушевич має запросити до Відня діячів з краю для ліквідації уряду і повороту емігрантів до краю. Тому він мав просити польського посла у Відні гр. Лясоцького о конференцію у важній політичній справі.

Як бачимо, то тут вже навіть не говориться про ніякі розходження між краєм і урядом, а просто інсинуується през. Петрушевичеві, що він з власної волі забажав вернути під-омофор польської влади.

Правду кажучи, з такими безосновними і безмістовними поголосками і бездумними видумками дуже важко боротися. Ми заявляємо тільки одне:

„Український Прапор“ з дня 27. січня ц. р. спиноється над статейкою поліційної „Газети Цюлленної“ під нап. „Розлам серед львівських Українців“ та додає, що українське польська преса широко вітає навіть найдрібніше непорозуміння між нашими діячами. Маюючи пестримі красками мимий конфлікт, клеветучи на право й ліво проти наших провідних людей в краю,

(—18)

Стара Росія в Новій Польщі.

(Промова посла Самійла Підгірського над сесією польського прем'єра ген. Сікорського.

Згадувати очі.

Отож то є засади, котрими нами там управляють на тих „кресах“, як ви кажете, на тій смузі, про котру говориться, що мусить бути оборонним „валом“ (голос із жидівського клубу: На жаль, але то є правда!). Так, і власне я тут прийшов, щоб вам висказати свої кривди і болі, (Гамір і різні окрики).

Не винувачу тут Польщі як такої, не винувачу відродженої польської держави, але складаю вину на уряди, на вас, Панове, складаю вину, бо ви є тим оком, котре повинно все бачити і не видить того аського (Голос: то є зивоваті очі!). Український народ є народом спокійним, український народ є хліборобським народом, він знаменито знає, що лиш тоді, коли панує спокій і лад, коли існує право, тільки тоді він може користуватися вислідами своєї важкої праці, і тому українському народові є потрібний той спокій і той лад.

Український народ — м'який і великий.

Коли звертаю увагу на експозицію президента міністрів, то — на жаль бачу, що п. прем'єр забув про український народ. Тут говорив він про наших братів Білорусинів, він говорив навіть про руских, мабуть про ті одиниці, що ли-

кидаючи підозріння і т. п., польська преса підносить галицьких Українців „спільний клич“: **БІГ ЖИДІВ!**

Дальше „Український Прапор“ пише послівно:

„Громадський Вісник“ з дня 21. ц. р. подає комунікат „Народного Комітету“ з дня 18. січня ц. р., в яким на основі звідомлення комісії стверджує, що закиди, зроблені дру. Володимирови Бачинському й редакторам Ф. Федорцеву є неправдиві. Рівночасно остерігається українське громадянство, щоб не давало послуху сплетням, ширеним проти проводу в краю.

Значить — вістка, немов-то заломлюється однопліт проти польський фронт у краю, є висосана запальця. Ствердження „Народного Комітету“ повинно стати основою шетрівкішого зєднання усіх наших активних сил.

967

АДВОКАТ

Д-р Володимир
Бачинський

переніс адвокатську канцелярію з Підгір'я до Львова і веде її при ул. Коопшанська ч. 1 а біля „Народної Гостиниці“.

шилися в наших містах, він говорив навіть про якихось „малорусів“, але про український народ не сказав нічого (голос: то є те саме!). Наука знає один народ, український народ і тільки наші вороги Москалі причіплювали нам назву „малоруси“ (гамір).

Український Нарід існує, як народ окремішний, народ могутній і великий, що заселює величезний простір на полудневому сході Європи до Дону і Кубані, до Чорного моря, той народ заселює Східну Галичину, заселює ті землі, котрі ми тут репрезентуємо, і власне той нарід забув п. президент міністрів. А нарід той є відомий у цілім світі, бо були вже часи, як він голосно виявив свою волю, коли сказав, що є незалежним народом. З незалежною українською державою входили в зносини й умови інші держави. Навіть відроджена Польща в 1918 р. прислала своє представництво до незалежної Української Держави. Відроджена Польща опісля два рази входила в умови з Українською Державою (голос: Чи то держава?). Яка то була держава то інша річ, але то була самостійна держава, і про те забув п. прем'єр міністрів.

Можна додумуватися, що він

„руським“ народом п. прем'єр розумів український народ, але то є для нас ще більш болючим, ще більше нас діймає, бо пригадайте собі часи, коли Польща не існувала, коли за часів неволі існував лише „Привіслянський Край“, і так, як ви тоді відчували то болючо, так ми сьогодні відчуваємо, бо ми розуміємо, що то значить для народу його корінне імя його краю. І тому з тої високої трибуни заявляю ще раз, що на тій просторі, про котрий я говорив, живе не народ „руський“, не „малоруський“ ані інший, тільки народ український. Огож значую, український народ, спокійний, хліборобський народ, народ, котрий змагає до того, щоби міг в спокою, при добрій ладі користуватися плодами своєї важкої праці, не має того ладу на своїх землях під польською владою.

І так же й так не добро!

Український народ, що знаходиться в межах польської держави, під сучасну пору не є під правно-державним оглядом в однім і тій самій положенню, а саме Східна Галичина є в іншому правно-державнім положенню, як ті наші землі, котрі ми тут репрезентуємо, і то до законів Річпосполитої український народ відноситься інакше, як ми. Наші землі рішилися взяти участь у виборах до сейму і сенату Річпосполитої Польської. І що на те відповіла місцева адміністрація, як вона віднеслася до того нашого льо-яльного вчинку? Все було в порядку, все йшло найкраще під час виборів. Дня 6. листопада Пат. оголошує, що в цій державі вибори перейшли спокійно, і аж тоді, коли — зовсім природно — виявлялося, що з Волині не пройшов до сейму ані один представник Поляк, вдарено на тривогу, почато кричати про якісь надужиття, про якісь підкупства, про чийсь гроші. Тоді не було до 5. листопада, і лиш тоді, коли природні висліді голосування виявилися, зненацька з'явилася. І ось Богу духа винних людей почато карати, в'язниці переповнено невинними солдатами, військами, нашою інтелігенцією і селянством, — і за що? За те, що агітували за участю українського народу у виборах до сейму Річпосполитої і голосували на свою lists (гамір, протести). За те власне, бо протести кликають тих солдів до себе, до старост

і там говорено їм, як нпр. в Луцьку: „Мусите голосувати тільки на польські державні листи, а 16-ка то протидержавна листа, мусите голосувати на листу 22, 8, 12 і ще якісь там, ось маєте ті листи і ті нумерки“ і мусите на них голосувати. Український народ не пішов за вказівками своїх „опікунів“ — адміністраторів, український народ став до виборів як один муж, віддав свої голоси на листу ч. 16, як на свою національну листу, і провів до сейму своїх правних представників (голос: І Жидів!). Так — і Жидів, бо з Жидами жили і будемо жити (голос: віншуємо!). Не хочемо і не будемо ніколи сваритися на своїх рідних землях, не будемо ніколи підюджувати однієї частини населення проти другої, ми є за згодою всіх народів, чи то буде Жид, чи то буде Поляк, чи Француз. То є наше змагання (голос з української сторони: Панам то не подобається!). То трудно, як тим панам то не подобається, але ми сваритися не будемо.

На жаль, у Східній Галичині теж не пройшло спокійно. Десять тисяч людей було уязнено за те, щоне хотіли йти до виборів, бо правно-державне становище є там зовсім інше, ніж у нас, на наших землях (голос: Дембські: Тому підпалювали і вбивали.) Не тому підпалювали і вбивали, що не хотіли йти до виборів, не знаю хто підпалював і вбивав, я не був там в Галичині, але знаю докладно, що десятки тисяч невинних людей сиділо і дотепер сидить в тюрмі (голос: То неправда!) за те тільки, що почували себе Українцями (голос: Нетому, але тому, що підпалюють; інший голос: І Міцкевічеви стинають голову).

„Маладци ребята — хахли“.

Тепер переходжу до деяких подробиць експозиції президента міністрів. П. президент міністрів сказав, що він як військовий бачив тих відважних синів „руського“ народу, котрі так справно сповняють свій обов'язок. Приємно нам це почути, бо вже нераз ми чули те, що „маладци ребята — хахли“ добре сповняють свої обов'язки, і ще в російському війську квіт нашого народу був найзнаменитшим воюком. Огож дуже нам приємно, що і тепер п. президент міністрів хвалить той квіт нашого народу. Тому звертаю увагу, що власне тим від-

важним дітям нашого народу в польському війську але ведеться, їх там польонізують, вони там не чують своєї мови, не мають української школи, навіть не заспокоюється їх релігійний потреба. Боятися дати священника Українця для тих жовнів. Крім того часто буває, як нпр. в Луцьку, що наших українських жовнів посилено виносити образи, святі річі з церкви, яку перероблено на костел. А буває й так, що до Східної Галичини посилається наших братів як польських жовнів, щоби успокоїти той край. Звертаю вашу увагу, панове, що були такі нещасливі часи світової війни, коли посилено одну частину Поляків на другу. Не входжу в зміст того, що діється в Галичині, які там є порядки, але рішучо протестую проти того, щоби вояків Українців уживати проти Українців (голос: Дембські: Нема українського війська, є польські полки!) Є бадьорі сини українського народу, котрих колись в російському війську примушували співати: „Салавей, салавей, пташечка“ (голоси: Мув пан по польську, а не по російську), а тепер примушують співати польські пісеньки. Я був би дуже вдячний і вдолений, коли б п. маршалок дозволив мені говорити по українськи (голос: Не уме пан по українськи, тільки по російськи). Я не говорив по російськи, тільки цитував російську пісню. До сього часу в польських судах примушують присягу складати по російськи, я про те буду ще говорити. (Голос: Ви були, здається, суддею?). Я був лиш адвокатом. Тому й кажу, що тим славним дітям українського народу але ведеться в польському війську і тому вимагаю, щоби наших дітей там не польонізували і не знущалися над ними.

На польський лад.

Крім тої польонізації відразу, від перших днів польської влади почалася на наших землях польонізація всіх урядів, судів і всіх царин життя. До нашого народу промовляли і промовляють в польській мові, народ того не розуміє, отже ті уряди не служать нашому народові.

Культуртрегерство.

З поодиноких царин життя спинаюся на положенню нашого шкільництва. Знаєте, чим є для народу школа, знаєте, як ви — Поляки —

під час неволі мусіли боротися за національні школи, тому подумайте! зрозумійте, як нас болить, що на наших землях не лиш нема вищої школи, університету, і нема не лиш середньої школи, але нема й низчих шкіл, бо ті низчі школи, котрі зареєстровано як українські, існують тільки на папері, а в дійсності то не українські школи. Там учительство звичайно є польське. Часто, дуже часто буває так, що наших дітей учать молитися по польськи, і замість того, щоби дитині подавати правдиву науку, аби підняти її на вищий культурний рівень, замість того діти не одержують нічого і школи минаються з своєю метою. Тому вимагаємо, щоби на наших землях наша школа була справді українською, щоби не було тих утратквістичних шкіл, котрих на наших землях є аж надто, аби не було в наших українських селах польських шкіл, щоби ті будинки, котрі забрано нашому народові під польські школи, були звернені українському народові (голос: А Поляки до яких шкіл мають ходити?) Поляки мають досить засобів, щоби будувати собі школи (голос: Для газет пан мув!) Отже дотепер не маємо ані одної державної гімназії, маємо тільки дві приватні гімназії (голос: Маєте приватні, отже маєте досить: — голоси: І ми маємо приватні!). Повторюю: ані одної державної (голос: На експорт пан мув!). Експортую не далі, як на Волинь, щоби мій народ те чув і ви і ціла Річпосполита, пане Строньскі! Домагаємося теж високої школи, університету. Вимагаємо школи (голос на правниці: російської), — ні, української. (Голос на правниці: А де домагастесь університету?) В Холмі (ріжні оклики, веселість).

Маршалок (дзвонить): Прошу не переривати бесідникови.

Пос. Пілігський: Домагаємося іще, щоби наше приватне шкільництво не було гноблене, як дотепер, щоби була дана повна свобода для його розвитку.

(Докінчення буде.)

Присилайте складки на пресовий фонд на н. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — Ринка 10. —

ОСИП МАКОВЕИ.

Тяжка операція.

Ідеалом директора шпиталю д-ра Д. було: по трудах дня як найкраще покластися в ліжку і прилягти читати часопис або роман та попивати чай. Особливо в зимі, коли на дворі мело снігом і вітер гудів у комині, доктор чимскорше втікав у ліжку і під теплим покривалом простягався та вигинався так само радо, як се робив його трилітній син Влодко, котрого нераз не можна було витягти з постелі.

І саме в такий час, коли мороз лиходив з костей і по тілі розпливалося приємне, усьплююче тепло, дуже часто лучалося, що по докторі приїздив віз або сані з села. Тоді він на початок відповідав коротко і рішучо, що не поїде до хорго за ніякі гроші, бо сам є хорий; потім проклинав сей порядок чи нелад на світі, що з теплої постелі тягне лікаря на мороз — і то по якійсь піби добрій волі, без жандарма, — вкінці вискакував з ліжка, одягався скоренько і допитувався у візника уважно, що за пригода, до кого кличуть його і чи справді така пекуча потреба.

Так само склалося й нині. На дворі був сильний мороз. Доктор читав саме у ліжку, як західні держави Європи й Америка дбають з усіх сил про свою кишеню, чи то пак про мир в Європі, читав, сер-

дився і починав уже дрімати, коли перед домом станули санки і до кухні увійшов молодий селянин. Приїхав по доктора. Спитали його з котрого села і хто занедужав — і сю вістку наймичка понесла лікарю. Лікар не відзивався. Тоді із сею самою вісткою пішла до нього жінка. Він не спав ще, слухав, але не відмикав очей і не відповідав. Тільки, коли жінка назвала хорого, він усів скоро на постелі і скрикнув гнівно:

— Що? до того старого шкарбуна я мав би йти у такий мороз! Він ще живе? Доки ж він гадає жити, сей скупиндрага? Мало йому, що я вже раз виратував його від смерті, — він ще другий раз хоче? Я не поїду! Приклич мені сюди того післанця, що приїхав, я йому сам скажу.

І доктор поклався у постіль. У кімнату увійшов селянин і вніс із собою ще добру пайку морозу, що засів у його кожусі. — Ви свояк старого Василюка? — спитався лікар.

— Я зять його. Перед трома роками я вернувся з Канади й оженився у нього.

— Шкож він? хорий? лежить? має гарячку?

— Я сам не знаю — відповів селянин. — Він і ходить і кладеться часом на постіль. Від кількох днів усе говорить, що потребує доктора і то не кого іншого, тільки вас, бо ви, каже, вилічили його зі страшною гарячки і були з ним

дуже чемні. Що йому тоді було?

— Тиф мав з бруду і нехлюйства. Не завидую вам вашого тестя. — Знаю... відповів селянин коротко і счервонівся. По хвилі додав: — Тепер у нього вже більший лад. Але буває, що у свою хату й цілий тиждень нікого не пускає, ні мене ні доньки. Я поклав собі хату окремо — і байдуже мені... От старий чудака, удовець...

— Не чудака, не чудака, — відповів лікар скоро — тільки скупар, паскудний чоловік! Коли ви зять, то певно чули, що ще перед вами приїхав його син з Америки, здоровий, як оріх, привіз доларів, скільки, не знаю, і в батьківській нехлюйній хаті помер від тифу. Старий держав долари у скрині, але мила не купив. Припадом був я тоді у вашім селі і заглянув у його хату: дочка вже видувала, а старого я забрав у шпиталь.

— Чув я про те все — замітив селянин несміливо, мов би соромився.

Лікар усів на ліжку. Вподобався йому сей молодий, здоровий господар своєю поважною чемністю, що числиться зі словами і нікого не хоче вразити.

— Пане доктор, що було, то пропало. А тепер я вас прошу, поїхати зі мною, на мій рахунок. Сам зрозумієте, що не годиться мені відмовити старому. Се ж батько моєї жінки, мій тесть. Нині під вечір прийшов до мене: „Ідь і їдь, — каже — привези мені того доктора,

що все ходить без шапки; я старий, я хорий“...

— Чого-ж він ходить, коли хорий? — замітив лікар і зітхнув важко: — Ой, коли-б ви знали, як мені не хочеться їхати!

— Вірю вам, пане доктор. Але се не далеко, санна дорога гарна, коні бістрі, за годину заїдемо.

Лікар почав одягатися. Зовсім не сказав селянинові того, що загадував і чим жінку страшило.

Небавом був він уже на морозі і їхав. Санки були вигідні, коні дійсно сильні, а візник не жалував їх. Він і не відзивався ані словом, тільки все думав, як се може бути: на дворі сильний мороз, доктор одягнувся в шубу і накрив ноги бараницею, а лису голову виставив цілу на мороз і не дбає, — хоч би платком яким заслонив...

За годину були справді дома. Коні станули перед високою брамою з острішком. Ціле господарство було обведене кам'яним муром, як фортеця. На подвір'ю гавкав пес.

— До буди! — скрикнув хтось здоровим голосом за брамою. — Зараз відчиню!

— От вам і хорий! — шепнув зять.

Заскреготів ключ у колодці, брама відчинилася і санки віхали на подвір'я. Старий Василюк не привітався з доктором, тільки перше замкнув браму на колодку і потім промовив:

— От добре, що ви приїхали

2 II 1923.

САЛЯ „НАРОДНОГО ДОМУ“

ВЕЛИКІ МАСКОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

Декорацию саль однеи артисти-малари П. Козмун, Р. Лісовський і Л. Перфецький. — В п. два стилі хорів і одна фелія. — Цитанська музика. — Світлий ефанти. — За найк. масну — нагорода.

Голод на Україні.

В „Manchester Guardian“ уміщено два довгих листи з Харкова і Одеси. Автор цих листів, п-ні Анкер, каже, що вона поїхала в ці міста для того, щоб переконатись на чийому боці правда, чи на боці офіційних повідомлень, які говорять, що там все гаразд так, що навіть можна вивозити хліб за кордон, чи на боці тих, що говорять, що в совітській державі мільйони вмирають з голоду.

З цією метою вона поїхала до Харкова. Коли потяг підходив до станції, вона зауважила, що платформа вкрита купами лахміття. Коли потяг спинився, вона побачила, що ці лахміття в дійсності є обдерті люде з запаленими лихорадковими очима, які всі кидаються з пропозицією нести багаж. Вони лежать тисячами на платформі, на сходах, в залах для публіки тремлячи від холоду, голоду й пропасниці в чеганні прибуваючих пасажерів, від яких може що-небудь перепалити. Багажовий, який взяв її річ, сказав, що уряд робить, що може, але він не може побороти хаос мандруючих мас.

Вона пішла разом з п-нею Десне, швейцарською жінкою-лікарем, яка стоїть на чолі міжнародної організації допомоги дітям в величезній п'ятиповерховій дім, розрахований на тисячу дітей. В цьому містяться діти, які знайдені на вулицях або на двірках. Вона прийшла як раз під час обіду і знайшла там не дітей а скелетів. Мончазна юрба дітей оберажно посувалася до великої зимної їдальні, голови видавалися неприродно великими на їх тонких шиях, обличчя їм від страждань дотично постаріли, дехто даремно пробував усміхатись.

Ще гірший був стан тих, що лежали в кімнаті. Це були діти, які умирали від голоду, туберкульозу, або голодного тифу. Адміністрація може давати цим дітям молоко тільки кілька перших днів. Коли вони трохи поправляються, їх по-

чинають годувати лише один раз — більше давати нема засобів.

В Українському Червоному Хресті в Харкові їй сказали, що в 18 голодуючих повітах України в цьому році дефіцит хліба висловлюється цифрою 28 і пів мільйона пудів. В 1922 році селяне засіяли тільки 25 пр. своєї землі, в наслідок браку худоби, який не дає можливості обробити землю в повному розмірі так, що по цим даним навіть 3 мільйони пудів насіння, видані совітським урядом не могли бути використані.

З Харкова вона поїхала до Одеси, куди поїздка тепер з Харкова продовжується дві доби.

В Одесі перед театром, в якому улаштована їдальня на 700 дітей, п-ні Анкер бачила в зимній день 20 дітей, які мерзли на сходах. Вони належали до небогатих з численних бездомних дітей в Одесі. Поміж ними був хлопчик, який лежав голый, покритий лише старим мішком з муки. Він дихав важко і швидко. Пані Анкер оповіла, що цей хлопчик умирає від тифу, що його шойно виписано з лікарні, бо врятувати його не можна, а ліжко його потрібно для другого, якого можна ще врятувати.

Разом з англійським лікарем вона пішла в робітничий район, де минулого літа були надзвичайно великі пошести. Там 40.000 чоловік вмерло від голоду, холоду й тифу. Тепер зимою холера припинилась, але мабуть весною знову розпочнеться. Богато домів зруйновано, бо все що можна було ужити на паливо знищено. Скрізь панує голод й руїна.

Присилайте датки на політичних в'язнів до Тов. „Краєвий Союз Кредитовий“, або до Тов. „Дністер“ з допискою: на в'язнів! — У Львові є ще кількасот арештованих Українців! — В першу чергу найближча рідня і села повинні прийти з допомогою!

Похід Франції на Німеччину.

Положення загострюється.

„Main“ доносить, що положення в Рурщині загострюється. Населення постановило не говорити по французьки із Французами та не продавати нічого. Між Дортмундом і Діссельдорфом перетято телеграфічне получення та знищено залізничні шляхи.

Генеральний страйк.

Німецький уряд виплатив тайно всім співробітникам в Рурщині двомісячну платню з гори і дав наказ до генерального страйку.

Піділ вугля.

Надрейська комісія розпочала акцію поділу зареєстрованого вугля в Рурщині. Видано наказ, що всі справи вугля підлягають надрейській комісії.

Уважання німецьких урядовців.

Французька влада усунула з посади кількох нових німецьких урядовців за невиконання наказів. На їх місце назначено Французів.

Інтервенція Америки.

Сенатор Бораг помістив у всіх американських часописах статтю, в якій доказує необхідність інтервенції Америки в справі Рурщини.

Генерал Вайганд на Порурю.

Генерал Вайганд повернувся з Парижа до Ессена.

Англійська окупаційна стрефа.

„Таймс“ звідомляють із Кольонії: В англійській комісар повідом-

ив німецькі влади в Кольонії, що в ніякому разі не старпять, щоб окупаційна англійська стрефа мала статися місцем прибіжища для Німців, виданих французькими властями. Рівночасно зажадав в комісар від німецьких залізничників в окрузі Кольонії, щоб забезпечили правильне функціонування вуглевих транспортів у Порурю, призначених для Франції, які переходять через англійську стрефу. Вкінці звиває комісар німецьку локальну пресу, щоб покинула протифранцузьку кампанію.

Розв'язання союзу „Вісних батьківщини Сілезійців“.

На основі розпорядку есенського команданта французьких військ розв'язано на області Поруря т. зв. Союз вісних батьківщини Сілезійців (Бунд Гайматстраер Обершлезіер). Конто союзу в есенській філії Державного Банку окупаційні влади зареєстрували.

На дохід Українських інвалідів

визбудуться

дня 5 лютого ц. р. о 9 г. веч.

у великій залі Народного Дому

ВЕЧЕРНИЦІ

з танцями. ХХІ І-І

Стри нізтовий. — Запрошення можна набувати в п'ятницю 2, суботу 3 і понеділок 5. в „Достал“ від год. 11-11 5-7 веч.

Справа Клайпеди.

Переговори

Переговори повстанців з англійським адміралом не дали успіху. Повстанці пригтовляються до боротьби з Французами.

Підпис.

Комісар Ради Амбасадорів ого-

лосив в Клайпеді відозву, у якій зазначено, що Рада Амбасадорів докладає всіх зусиль, щоб вирішити справу приналежності Клайпеди згідно з принципами справедливості.

Організація армії.

Повстанчий уряд займає енер-

Хорий я, знаєте; старість — не...

— Чогож ви ходите так легко... по морозі? — спитав доктор, подивившись на Василюка і його подерту козушину.

Старий не відповів лікареві, тільки затеви приказав: — Заведи, Іване коні до стайні і сам їди до свого дому!

— Підду, тату! — відповів зять.

— А може би ви доктор прийшов потім до мене на чайок. Адже змерз...

— Змерз, кажеш? — озвався старий уже з порога хати. — Ага, змерз. Ну, правда, нині мороз. Та се нічо... А гарбати неможеш дати, чому би ні? Ходім!

Доктор казав ще Іванови взяти шубу і баранину до своєї хати і подався за старим у його житло. Тут було нагріто, але тепло з печі перемішалося із сопухом козушів — і з того зробилася звичайна, прикра задуха старих, неповітряних селянських хат, котрої ніяке нахуче зміла за образами та сволоком не в силі перемогти. У Василюка й злілля не було. Але, що правда, стіни були вибілені і долівка була підметена. Маленька нафтова лампа ледви освітлювала убогу обстанову: дві лави, старомодний стіл, що був зразом і скринією, постіль і жердку з кожухами та ще деякі дрібниці.

Василюк замкнув сивелі двері на ключ і засув, хатні двері на зашпину, поклав залізні вила коло дверей. Закрив маленькі вікна ряс-

нами, обтер кулаком свої пристрижені над губами вуси — і тільки по сих приготуваннях почав розмову з лікарем, котрий з деяким недовіром дивився на старого діда і на залізні вила.

— Хе-хе, пане доктор, дай вам, Боже, здоров'я, що до мене заїхали.

— Що вас болить? — спитав доктор.

— О, болить, дуже болить: праця... моя, кєрвавиця моя гіренька болить мене.

Доктор не зрозумів паркання і сказав просто: — Роздагніться, я вас огляну.

Дід махнув рукою: — Не треба, хе-хе, не треба. Я здоров... Я до вас з иншим ділом. Але ви не скажете нікому?

— Ні, будьте спокійні!

— Я так собі й гадав. Кого би то, міркую собі, взяти? Когось із села — не можна. Попа? Жиди? Учителя? — ні! Когось чужого? — ані гадки! Убо, опришків-приведе. Зять? — ні! На що має ждати на мою смерть? Доньку? — вона за дурна, невчена, рознесе по селі... В осени, чуно, ви приїхали до поліжничі. Згадав я, як ви мене у шпиталі пильнували, дай вам Боже здоров'я, феника від мене не взяли від смерті мене збавили, чємво зі мною балакали, — і з того часу все мені не сходять з думки: поклич тай поклич його, то добрий і певний чоловік. Ніхто не буде знати.

— До чогож ви мене покли-

кали? — дивувався лікар чимраз більше, слухаючи неясної мови дідуса.

Дід швидко змінив тему, замився, а потім і сказав свою велику тайну:

— Я покликав вас, щоб ви мені мої гроші і порахували. Я заплачу вам, о! я заплачу! не гадайте собі! цілком так, як би ви до хорого приймали. — І дід засміявся: — Хе-хе! здурю людей. Завтра пінуть мене суди питатися: „А то хто був у вас уночі?“ — „Доктор був — скажу і не збрешу.“ Чогось мені слабо зробилося і я покликав доктора, самого головного, а як-же, бо мене на то стати“. А доктор мені файно гроші порахував, мою працєнку, мою кєрвавицю за довгі літа, що би я знав, що я маю. І ніхто того не бачив, бо то ніч.

Доктор осміхнувся, бо ще до такої недуги його ніколий не кликали. А дід дальше тішився, як то він хитро придумав.

— Що? не добре я винадав?

Але ви нікому не скажете?

— Ні, ні!

— Бо то, знаєте, за ту війну з тими грішми великими я цілком збаламутився і вже тепер ні слюди ні туди. Дивлюся на них, як сліпий, — що тільки австрійські розпізнаю. Ото були раз гроші — гей, гей! — бо тата мали, еге! і рублі файні. А ті инші, що настали, то я вже сам, не знаю, що беру, що даю, кілька належить, — кажу вам, не можу собі ради дати. Я на такі ве-

ликі нумери не вчений, а ту тепер лиш тисячі і мільйони. Хе-хе! О колись то я виміняв Жидови двісті доларів, а він мені наніс таких верес — щось чотири мільйони чи скільки там, — а числив і числив і ріжте мене — не знаю, чи одурив мене Жид, чи ні.

— Відразу кажу вам, що одурив вас — сказав доктор рішучо.

— Ов! — здивувався дід, — а то як?

Лікар висловив йому, в чім діло, — і старому почали тремтєти руки, мов би справді нагло занедужав, голос його став жалісливий і та бодьорість, яку досі проявляв, десь щезла.

— Падовьку мій! Що ж я доброго зробив? — відкався він. Потім замовк, подумав і знову сказав: — Але ви нікому не скажете? — і цілком тихо додав: — Я ще маю долари, маю, маю! Жидови я не сказав цілої правди, о ні! Ви мені почислите?

— Давайте, нехай уже раз починаю!

— Я зараз. Я ще у вечір понесив усе до хати. Бо я ту в хаті грошей не держу, о, ні! Маю неких инший сховок — і не один.

Старий витяг з під ліжка дерев'яну скринку і мішок, поклав їх на постіль, подивився на вікно і почав витягати гроші та розкладати їх на столі. Небагом цілий стіл був закритий ріжними паперовими банкнотами, котрих „невчений на-

В Гайде-гузарський полк

Дивні претенції.

Представник союзних держав
випелі вислав до повстанців
зложити зброю.

Військова бранка у Сх. Галичині.

Долинський повіт.

Ми вже доносили коротко, що в селі Герині, долинського повіту, застрілив польський жовнір „добровольця“ Йосифа Кубарича Гошовського. Справа мала ось так: Йосиф Гошовський не ставився до військової бранки. Польська поліція мала відставити його до додаткового побору. Вночі з 2. на 3. січня десь около 12. год. вночі військова патруля, зложена з одного польського поліціянта і двох польських жовнірів, стаціонарних в Долині, обступила — як оповідають люди — хату Йосифа Гошовського і кликала його, щоб вийшов. Гошовський утік на стрих хати. Тоді поліціянт поставив одного жовніра перед будинками на подвір'ю, а другого при задніх дверях хати, щоб утікаючого придержати, а сам поліз на стрих з одним господарем з Герині, якого взяли собі до асистенції. Йосиф Гошовський перейшов зі стриху хати на стрих стайні, яка лучиться з хатою, вискочив дверми зі стайні і став утікати через подвір'я в уличку, що веде з подвір'я до села. Найправдоподібніше утікав прикушений до землі, щоб незауважений міг тим легше видобутися з матні. В тій хвилі жовнір, що стояв на подвір'ю недалеко дверей стайні, стрілив до утікаючого, так, що Гошовський поступивши ще кілька кроків упав трупом. Жовнір прострілив йому з лівого боку шию так, що куля вийшла під правою лопаткою.

Жовнір, що застрілив „добровольця“ виправдував свій вчинок тим, що Гошовський хотів на нього кинути з великою довбнею і він в сей спосіб боронився. Дивне виправдання, бо чейже жовнір мав кріс, на яким був насаджений довгий багнет, міг наступаючого пробити багнетом і зробити нещадливим.

Страшний цей факт застрілення молодого чоловіка викликав велике обурення в селі і околиці.

великі нумера“ селянин дійсно не міг почислити, стільки було їх.

Лікар стояв здалека від стола і тільки, коли вже дід усі гроші виложив, приступив ближше та сказав: — Тепер я почну числити, а ви добре дивіться, щоб мені що до пальців не прилипло.

— Е! — заперечив дід рішучо — ви не з тих, я знаю.

Проте він добре дивився лікареві на пальці і хитрими очима водив за всіма його рухами. Лікар складав окремо долари, окремо царські рублі, австрійські корони, німецькі марки, українські карбованці і гривні і вкінці цілі груді томи польських марок. Тих було найбільше, половину стола заняли.

— Ви звідки стільки добра бридбали?

— Хе-хе! — засміявся старий. — Праця моя, кривавина моя. Потім війна. Яке військо приходило, то в мене брало. Я ж господар, п'яності літ на своїм ґрунті. Потім син долари привіз. Назбирався, дякувати Богу за його ласку.

Лікар тимчасом укладав одиниці, п'ятки, десятки, сотки і тисячі окремими купками, щоб легше було їх почислити разом. Потім із своєї лікарської торби, котру взяв з собою, виняв стару газету, покривав її ножицями на стражки і казав господареві дати ниток. Далі позав'язав у папір почислені гроші пообв'язав їх нитками і підписав на обгортках, скільки котрих є. Коли вже на столі було все упорядковане і по-

Присилайте жертви на будову
пам'ятника ІВАНА ФРАНКА до Кривого Союзу Пресного
Львів, Район 10., ч. вил.
нн. 40.000.

Гостинщина.

До м. Копичинець прийшли
карні експедиції, улани і піхота. Всі
без кухонь і їх має годувати насе-
лення.

Англійська преса.

Поліща і П суєди: Східна Галичина.

Під сим наголовком містить англійський журнал „Contemporary Review“ присвячений справам міжнародної політики, у своїм випуску за січень с. р. отсю статтю, пера визначного англійського публіциста G. Glasgow'a:

„Відносини між Польщею і її сусідами, Литвою, з одної сторони і Українцями із Східної Галичини з другої, остають на далі прикритими. Підчас коли польська анексія Вильна пройшла без протесту тому, що вся увага союзників є присвячена іншим, більш некутим неполадок справам, Україні були присвоєні хочіть революції з причини примінення до них військової тактики. В Східній Галичині перешкоди насильно вибори для однієї зрозумілої цілі, щоб анексії замисли прикрити моральною покришкою. Рада Амбасадорів в Парижі грається тою ситуацією і відкладає свою діяльність. Населення Східної Галичини є в переважній більшості українське. За границею є Українська Делегація, яка дома-

гається незалежності Східної Галичини, протестуючи проти намірів польської анексії. Тут так само як і в случаю Вильна відсутність рішення союзників про політичне становище краю дала Полякам добру нагоду. Первісна Конференція Мира не виробила дефінітивного рішення. На ній дискутовано проєкт прилучити Східну Галичину до Польщі на 25 літ, щоб вона була адміністративною як автономна територія, але цей проєкт відкинено. Договір в Сан-Жермен тільки відбирає ту територію в Австрії і передає її до розпорядимості союзників. В Севр, 10. серпня 1920 Західну Галичину признали Польщі, але судьба Сх. Галичини і на далі осталась незіршеною. З огляду на те, що Польща відмовилась підписати договір з 10. серпня 1920 р. є питання, чи Поляки мають взагалі яке небудь право до якої небудь частини Галичини. Вона відмовилась від підпису того договору тому, що прийнявши Західну Галичину вона дала би до розуміння, що зрікається своїх претенсій на Східну Галичину. Поляки воліли зайняти цілу Гали-

— То й не рушайте, коли вам жалко, — всердився лікар.

— Алеж ви трудилися! — боронився старий і виняв з мішка пакет по десять марок, котрих разом було не більше тисячі.

— Не треба, я не прийму.

— Хе-хе! — утішався старий.

— Які ви добрі! От чоловік!

За сим словом він цілком спокійно сховав пакет у мішок і нітрохи не засоромився. Сердитий, але на виду спокійний доктор почав одягатися.

— Раджу вам, газдо, ще раз, дати всі марки зятєви, бо ви їх змарнуєте як дитина. То навіть суд мав би право, взяти вас і ваші гроші у свою опіку, бо ви ними не вмієте орудувати.

Старий настрашився: — Суд?

Яким правом?

— Таким правом, що кривдите свої діти.

Доктор не міг уже дальше говорити із старим спокійно, попрашався і пішов до зятєвої хати, що стояла недалеко. Тут уже було видно руку і догляд „Американця“.

Світлиця була чиста, ясна, на помості, з великими вікнами, з правдивими меблями. Стіл застелений, на нім велика лямпа, кипучий самовар, горівка і перекуска. Лікар був мило здивований, коли се побачив, і його сердитий настрій уступився.

Жінка молодого господаря показалася тільки на хвилину, привіталася і довідатися, що з батьком, і потім вийшла у хвілину.

лої дитини. Лікар пив чай і думав, що з того всего, що він бачив у теста, оповісти зятєви, а що промовчати. Вкінці рішив, що тут годі церемонитися і треба поступити не інакше, як при хорім: здорові повинні знати, що недужому хибус, і пильнувати його; отже оповів зятєви все до чиста і подав йому спис грошей.

Господар счудувався, але якось так в міру, здержано, без об'явів великої утіхи, що лікареві ще більш впадобався.

— Я знав, — каже — що старий має гроші, але щоб аж стільки. Ну, походимо коло нього, коли буде можна. От як наші люди марнують масти! Я не впоминаюся у старого нічого, бо й сам де що маю.

За труд дав Іван лікареві двайцять доларів і відвіз його до дому.

Дома жінка лікаря ще не спала.

— На, маєш, Зеня, двайцять доларів.

— Ов! — здивувалася жінка.

Се старий скупар так розщедрився?

— Деж там! Се його зять.

— Шож там було?

— Тяжка операція була. По-

бачу сими днями, чи вдалася.

Операція дійсно повелася, хоч і не цілком. По двох днях зять

старого скупар привіз докторови корець пшениці і вістку, що від

теста дістав більше, як вісім міліонів марок. Надукався старий, але

про долари у скрині все ще не згадав ані словом.

чину силою і в військості їх війська держати її в окупації від червня 1919 р.

Східна Галичина вважається Варшавою як частина Польщі: вона приневолена посилати послів до польського союзу, приміюватися до польських законів, признавати польське громадянство, в противнім разі її мешканці позбавлені певних прав, як пр. доступу до університету. Наслідком послідної української революції польські влади хопилися цікавого способу, щоби не допустити до її повторення: а саме рекрутації Українців до польської армії.

Чому Литовці забили Мемель (Клайпеду).
— Наслідок тривалого завоювання союзників.

"The Daily Herald" з дня 15. січня 1923 під наведеним заголовком пише: "Отся мемельська справа є дивним коментарем до неповної і проволікаючої процедури союзної дипломатії — пише наш дипломатичний кореспондент."

Тепер минуло вже півчверта року, відколи територію Мемелю відділено від Німеччини і поставлено під суверенітет "головних союзників і асоційованих держав" аж до децизії Найвищої Ради дотично її остаточної долі.

Литва домагалася її з етнографічних причин і також на сій основі, що се є для неї одичка можливість пристань. Німеччина очевидно підчеркувала, що з історичного і культурного боку ся територія є німецька.

Найвища Рада хиталася. З одного боку вона не мала охоти віддавати територію Німеччині. З другого боку — Литва могла стати большевицькою: або коли би Денікін і Колчак побідили, могла би її назад абсорбувати відновлена російська імперія.

Так Рада хиталася і відкладала рішення. Минув рік 1919, 1920, 1921, 1922. Найвища Рада давно вже перестала існувати. Але вона передає свої зобов'язання Раді Амбасадорів, яка також не зробила нічого. Тепер приходить литовський напад. Литовці самі твердять, що се є повстання "місцевих Литовців", яких терпелівість вичерпалася наслідком довгого зволікання і многократних провокацій.

А тепер Рада Амбасадорів ладно заявляє, що вона як раз забиралася до трактування проблеми Мемелю, як би лише Литовці не були рушилися.

Я припускаю, що ніхто не повірить, що від двох літ Союз Народів пробував переконати Радю зайнятися квестією Східної Галичини. Але Рада не зробила нічого. Вона протестує тепер, що Литовці виконали "напад на суверенітет, яку вона посідає" в Мемелі. Вона навіть не протестувала проти узурпування Поляками тієї суверенності в Галичині.

Литовці найзвідки порушили з певністю міжнародне право і договори. Але дозволяє се сказати за них, що вони принайменше звернули увагу на се, що Рада Амбасадорів занедбала зробити діло, яке їй було доручено.

Пояснення в справі Сх. Галичини.

"The Times" з 15. січня подає огляд листа п. І. Петрушевича до видавця газети: Мій Пане! В інтересній і поучаючій статті з дня 4. січня, (зрештеш у нас в ч. з 16. січня. — Прим. Ред.) в якій Ваш віденський кореспондент розбирає справу Східної Галичини з замітною ясністю, він каже, що "Русія дізнає досить доброго трактування з боку Поляків, як довго він поводитиметься, як ласкавий господарин (Польщі)".

В складний і ганебний новий світ інтриг, нерішучості і незгоди, який союзники запровадили, щоби привернути стару рівновагу в середній Європі. Коли би не був існував француско-польський альянс і коли би з боку союзників була існувала дійсна постанова полагати в добрий спосіб міжнародні питання, яких розв'язку вони підняли, тоді певно не було би ніякої трудности у розв'язанні положення Мемелю. Се питання не є так легким, щоби його можна на прихвиль розв'язати: переміна кордонів ніколи не є легкою. Але всі потрібні дати цілий час були до диспозиції Конференції Амбасадорів. Ситуація не змінилася. Мемель не є нині тим, чим були перед трома роками. Диспонуєчи ними скоро, конференція була би середушій Європі дала наглядну лекцію справедливості закону і порядку. Замість сього се залишено пліндруючим бандам, щоби вони зробили справу голосною і як ми надіємося, прискорили рішення. Але се було би значно приємніше почути, що тепер скликано Союз Народів (наколи би союзники чесно бажали собі міжнародної справедливості, вони давно були би се зробили), а не, що вислано воєнні кораблі на балтійське море.

Литовці в Мемелі.

"Після докладного представлення справи Мемелю і гострого скритикування поступування Ради Амбасадорів" "The Times" з 17. січня пише: "Декому справа Мемелю може видаватися меншою вагою. Але вона має далеко більше значіння,

як чисте прилучення сеї області до сеї або тої держави. Тут входить в гру репутація союзників і в ніякім моменті від часу війни не було більше конетним, щоби був респектований авторитет тих, що є відносно відальні за переорганізування Європи. Європа знаходиться на березі різних можливих замішань, тому, що деякі з поміж її більше нахабних держав є дуже скорі у відкриванню всякого ослаблення моральної сили, яка одинока тримає в карбах незаспокоєні аспірації. Другим пунктом небезпеки є Східна Галичина, яка, подібно як Мемель, була передана В. Британії, Франції, Бельгії, Італії і Японії. Вона номінально ще до них належить, хотий завідую нею, з їх дозволу, Польща. Се тимчасове рішення продовжується вже три роки, без ніякої користі для корінного населення, з поміж якого 1.412 найбільш визначних осіб (як самі Поляки признають) сидять у в'язницях або є інтернованих за спротив теперішньому режимові. Дипломатія подібно як і інші давні інституції є тепер виставлена на пробу. Вона мусить ділати, коли хоче зберегти свій престиж в Європі. Вона розпоряджає знаменитим інструментом для вирішення таких справ, як Мемель або Східна Галичина — а саме Союзом Народів, який управляє вдоволюючи Данцігом. Поляки і Німці апелювали вже до сего авторитету з приводу дразливого питання Горішньої Сілезії. Рада Амбасадорів зробила би не зле, відступаючи Союзом Народів до вирішення сі справи, для яких сама не виказала особливого хисту...

Польська преса.

Б. дова ендецької держави в державі.

П. з. "Ініціатива кресів" "Слово польське" поміщує ось яку статтю Станіслава Грабського:

Видним матеріальним виразом самостійної Польщі є її столиця. Не диво, що увага польської суспільності беззастанно прикована до того, що діється у Варшаві. Тимчасом не ціла Польща самопроявляється в соймі і уряді, бо її життя, це не лише діяльність державних властей, але й синтез тенденцій, праць і зусиль цілого народу. Державна влада повинна тільки у правні форми вкладати працю, думку і ініціативу самого громадянства. Ця громадянська праця і ініціатива кермували польською національною політикою в часах поневолення Польщі і національна ота політика оказалась сильнішою від насилля заборчих держав. Слід, щоб і тепер польське громадянство не спочило в безділлі. Розвій шкільництва, господарський поступ держави, зміцнення польської цивілізації "на кресах" і т. д. ось завдання самої суспільності польської, а не держави, і в цьому напрямі повинна скріпитися ініціатива мас польського народу. Ця ініціатива повинна створити оту національну волю, без якої сама тільки державна організація не швидко поставить Польщу на ноги. Побіч діяльності державних урядів повинна піти в Польщі як найживіша політична акція громадянських організацій, яка б доповнювала політику Варшави політичною ініціативою "хвельній". Перш усього "кресових". Ініціатива ота вже покрала неабиякі заслуги: самочинна оборона Львова врятувала для Польщі Східну Галичину, теж саме з Віленщини зробила рішуча постава віленського союзу, елементарний повстанчий вибух урятував Шлезьк. Львів, Познань і Вільно не можуть жити самими лише відгомонами столиці. У львівським, тернопільським і станіславським воєводствах польське громадянство має виповнити свої власні завдання і тому мусить мати свій власний погляд

такий ясний і рішучий, щоби став теж поглядом центральної влади Річипосполитої і свою власну політичну працю, ведену в державно, консеквентно без уваги на вагання політичного курсу в Варшаві.

Стільки п. Ст. Грабскі. Відомо воно річ, що ендеція, як вираз національного інстинкту мас, є найсильніша якраз "на кресах". "На кресах" в атмосфері боротьби проти чужих народів утворювався теж світогляд безоглядної польської експанзії, яка ні не рахується з можливістю, ні не пригадується, чи з історичної перспективи дивлячись корисне воно для держави входить в конфлікт із тими непольськими елементами, які на даних "кресах" польська суспільність зустрічає. В оден час у 1919—1920 рр. інстинктовний експанзивний відрив "кресових" Поляків, як відомо, поставив Польщу у велим тяжке положення, відштовхнувши від неї всіх її сусідів (конфлікт навіть із Румунією на Покуттію в літі 1919 р.) Від ряду літ отой ендецький "кресовий" Поляк старався вхопити керму держави в свої руки, щоб штовхнути Польщу на цілком виразній шляху польської експанзії, котра ставати своїм завданням засимілювати, спольонізувати всі непольські елементи, які волею-неволею опинилися під владою Річипосполитої. Бій за владу у всій державі за здобуття столиці, ендеція поки-що прогнала (не з того приводу, що протиендецькі партії рижняться від ендеків у справі відношення до національних меншостей — в цьому напрямі ріжниць між польськими партіями незначні — а головню з приводу ріжниць у суспільно-економічних поглядах) Сьогодні ендеція змінює тактику: Вона береться за організацію своїх сил там, де її впливи найсильніші — "на кресах", щоб із "кресів", при допомозі вмілого кермування "публичною думкою" ще раз у майбутньому вдарити на Варшаву та в цей спосіб здобути владу, а принаймні, щоб примусити польську державну політику натиском з низу "з кресів" піти по лінії ендецької програми.

Підчас коли в результаті діяльності відомої пруської колонізаційної комісії (Г. К. Т.) від р. 1886—1913. себ то в періоді 27 літ, 307.000 га землі в етнічній Польщі сколонізовано німецькими емігрантами, вдалося польському колонізаційному плану, який переведеться в життя від початку польської окупації у Східній Галичині в р. 1919, протягом перших двох літ поділити 160.000 акрів, себто одну четвертину цілого земельного припасу Східної Галичини, поміж колоністів спроваджених з глибини Польщі. Коли взяти під увагу, що 1) густість населення у Східній Галичині досягала в 1910 р. 248 осіб на квадратний кілометр, 2) що 79-8 процент корінних хліборобів — згідно з офіційними даними з року 1902 — не було в силі удержати себе на своїх малих обійстях, а 502.000 селянських родин було залежних від поділу латифундій для їх самого лише існування; 3) що в Галичині нема ні промислу ні торгівлі, які були би в силі підтримати пів мільона голодних земель українських родин, тоді побачимо, що наслідки польського колонізаційного плану

становлять серйозну небезпеку для господарської і політичної відбудови Східної Європи.

Знову Мемель.

"The Manchester Guardian" з д. 17. січня пише:

Француский високий комісар в Мемелі на шаста не сповнив свої обітницї, що буде опиратися находиним литовським відділам аж до останнього жовніра. Супроти кількох тисяч найадників дві сотні французів одержало приказ стріляти вогонь — що правда, аж доки боротьба завязалася довкола мешканця високго комісара — і заключено завіщення оружжя. Очевидно, се не може постійно мати вплив на долю Мемелю, коли би се перемир'я було зломане, тому що нерегулярні відділи не можуть накинати союзникам силою рішення. Але можна сказати, що повстанці маючи перед собою Вільно і Східну Галичину, виказують принайменше певну малу методу у своїм божевільно (зворот з Гамлета — перекладчик), Що більше. Союзники не можуть сказати, щоби вони цілком не мали оправдання. Коли вони пробують нагально вирішити справу з полішенням права, то вони чекали на се право від часу підписання мирного договору, заки пішли своєю власною дорогою. В сім мировім договорі Німеччина зреклася в користь союзників всіх прав і титулів що до Мемелю і згодилася прийняти їх рішення особливо "дотично державної приналежності його мешканців". Мемель не полишений так без державної приналежності, з'єднаний втягнені

Стоїмо отож перед скріпленням діяльності „кредитних“ Польків, перед зміцненням їхньої організації. Метою цього зміцнення: „народовою ініціативою“ місцевих „кредитних“ Польків ліквідувати хочби й без того цілком некорисні для „кредитних“ не-Польків заставлення тершавської влади. Прийдеться отож видержувати наступ не лише офіційної польської держави, але й неофіційної єврейської „держави в державі“. — З погляду очевидності вимагає воно відповідного відпору, відповідної централізованої організації й ініціативи теж із боку всієї української суспільності. Слід сподіватися, що українська суспільність відповідно зрозуміє не в апенку.

4.626.000.000.000.

Чотири біліони шістьсот двадцять двісті мільярдів марок польських — від таким наголовком про фінанси Річпосполитої пише краківський „Час“:

Прелімінар державних видатків за перший квартал ц. р. виносить 1.159 мільярдів мп. Далоб це — при умові, що доріжжя не збільшиться, а марка не впаде — власне: 4.626.000.000.000 мп. видатків на цілий 1923 рік. Видаються ці цифри дуже страшні — але неслухно. Бо перерахувавши по курсі 1 долар = 50.000 мп. дають: 154.200.000 доларів, або 771.000.000 швейцарських франків державних видатків за цілий рік. При двадцятихести мільйонах мешканців Річпосполитої означає воно 29 золотих франків, або 25 золотих марок державних податків на одну особу. Стількиж повинні виносити державні податки

на кождо особу. Таких податків польська держава ще не стягає, хоч воно цілком незначні.

В 1910 році, в часі загальних зброєнь податкове обтяження було куди більше: податкове обтяження населення Європи виносило 77 золотих марок на особу, а населення всього світа 30 марок на голову. В Німеччині податки виносили 144 марки на голову, у Франції 107 марок, в Б. Британії 106, в Австрії 86, на Угорщині 76, в Росії 44, навіть у бідній Туреччині 28 золотих марок — чомуж Польща не може здобутися сьогодні навіть на 25 золотих марок податків на голову? Претинь після-воєнне зuboжіння й знищення в Польщі, аграрній країні, не може бути аж таке велике, щоб 25 зол. марок на особу було за великим податком. А зрештою польський промисл уже майже вернув до передвоєнної продукції, чомуж він не може платити й передвоєнних податків?

Біліонна сума сьогоднішнього прелімінаря означає отже лише „страшно низкий“ стан державної машини, а не означає цифри, якаб стояла в ризик суперечності з дійсними доходами величезної маси громадян і з їх реальною платничою здібністю. Оця цифра означає отже перш усього політичну й адміністраційну проблему, а не в повнім цьому слова значінню — фінансову.

Стільки „Час“. Нам здається, що неважко до якої категорії оця біліонна проблема належить. Важне те, що вона існує і, що мало надії на те, щоб перестала існувати.

З польських справ.

Рекордна податня.

В інтерв'ю з кореспондентом Курера Поранного товариш міністра скарбу Марковскі сказав м. п. що: Міністерство скарбу задумує упростити податки й піднести їх до передвоєнної висоти. Податкова система буде оперта на безпосередній податках від ґрунту, будинків, промислу, капіталів, рент і доходів.

Ґрунтовий податок буде 80 разів більший від теперішнього (забіж 120 мп. від морга виносиме 8.000—9.000 мп.) Те саме відноситься до податків від будинків.

Що до промислу, то будуть дослідковані не доходи, а обороти на 2 відс.

Доходовий податок буде вжитий лише відносно більших доходів.

Податок від капіталів і рент ратиме дуже малу роллю, бо капіталів має мало Польща.

З уваги на упадок польської валюти уряд прохатиме сойм, щоб міністр скарбу та Рада міністрів мала право підносити вибір податків на протязі року відповідно до ціни збіжжя. Що до посередних податків, то вони повинні підноситися автоматично в міру подорожжіння цінних товарів.

Мн. Грабені говорять про теперішність.

В інтерв'ю зі співробітником Курера Варшавського міністр скарбу Владислав Грабскі заявив таке: ґрудова інтелігенція платити непропорційально високі податки в порівнянню до податків від ґрунту. Оця кривда буде направлена цим чином, коли візьмуться постійних податкових мірників. Піднесення податків означає урядок валюти. Окрім цього необхідним є піднести доходи державних підприємств як до: з тютюну, спирту, цукру і залізниць. Що до обмеження вивозу за кордон, то на довгий час буде здержаний вивіз збіжжя й харчевих продуктів поки їхні ціни на внутрішньому ринку не впадуть: порівнянню до ціни інших продуктів. Пасивістичні настрої неохотливі. Треба узброїтися в терпелівість. Ось уже польська валюта зрієнне

ється з німецькою, а це доказує, що ми вже остаточно відірвалися від німецької марки. „Вжиття польської марки в ролі єдиного платничого середника на Г. Шлеску увільнить нас від залежності від німецької марки“.

Польська більшість і не-польська меншість.

„Хвіля“ доносить у звіті про діяльність комісії ось що: На регуляційній комісії й комісії посольської недоторканості прочитано в друге соймовий регулямін. Посол Гломбінскі поставив внесення, що найстарший віком маршалок може бути вибраний виключно посол польської національності. Внесення відкинуто, але ухвалено, що найстарший віком маршалок мусить уміти по польськи.

Жидівські пости поставили внесення, щоб вибір соймових віце-маршалків докучувано зглядною більшістю голосів, себто, що віце-маршалками вибереться цих п'яток кандидатів, котрі отримали найбільшу скількість голосів.

Внесення відкинуто всіма голосами проти голосів „національних меншостей“.

Комісія поширила управління маршалка відносно внесення в цей спосіб, що нагле внесення мусить бути підписане найменше 60 послами (а не 50, як було досі). Маршалков прислугає однак право у виїмкових випадках отворити дискусію над наглістю внесення навіть тоді, коли воно підписане меншою скількістю голосів, ніж законом вимагається.

Віт з приведу довідки.

У відповідь на відкинення внесення в комісії для боротьби з коріжнею про заборону вивозу харчевих продуктів, ПНС. скликала в неділю ряд масових віч у різних більших містах.

Жадання удержання лісів.

ПНС. пропонує соймови вжити внесення, в якому домагається, щоб на протязі року були удер-

жавлені всі більші ліси за виїмкою громадських.

Страйк у Бельну продовжується.

Робітники Бельска й околиць рішили страйкувати аж до перемоги. Дякі підприємства вже прийняли домагання страйкарів.

РІЖНІ ВІСТІ.

Ситуація в Льозанні.

Останні відомости стверджують, що ситуація в Льозанні дуже поважна, що може навіть довести до зривання переговорів. Ангорський уряд постановив скликати в тій справі народні збори.

Всечасний стан в Мінхені.

Положення в Мінхені загострюється, особливо наслідком опозиційного становища соціалістів супроти політики уряду. Уряд мабуть буде змушений проголосити на днях воєнний стан і заборонити всі політичні збори та віча. Правляча протестує проти воєнного стану і грозить консеквенціями. В місті зміщено поліційні стежі.

Забезпечення сербсько-болгарської границі.

В Білгороді відбулося засідання коронної ради під проводом короля в справі забезпечення сербсько-болгарської границі. Тому, що парламент є розв'язаний, то відносні накази будуть видані у виді королівського декрету.

Наступ ірландських повстанців.

Ірландські повстанці виконали наступ на резиденцію губернатора. Державні війська розбили повстанців.

Бальфур в Парижі.

Представник Англії в Союзі Народів Бальфур приїхав до Парижа.

Контрразведка мадярської армії.

Рада Амбасадорів має вислати окрему комісію для контролю мілітарних сил Мадярищини.

Мустафа Кемаль веде до Ангори.

Ангорський уряд наказав Мустафі Кемалеві повернути із Смирни до Ангори.

Демонстрації в Мінхені.

В Мінхені відбулося торжественне посвячення соціалістичного

Платіть партійний податок!!!
Присилайте на адресу: „Красний Союз Кредитовий“ у Львові, Ринка 10., вил. кн. ч. 5.000.
Жертводавці повинні 500 мп. будуть оголошені поіменно!!!

прапору. На святі виголосив промову полковник Ксаяндер, який назвав Французів собаками та безрогами. Підчас демонстрації несе антифранцузькі написи. В резолюції соціалісти домагаються уневажнення версальського договору, заведення кари смерті на паскарів і реформи валюти.

Дости союзних держав.

Канцлер англійського уряду Бальфур повернувши з Вашингтону заявив, що уряд Зєднених Держав не прийняв англійських пропозицій в справі довгів союзних держав супроти Америки. Уряд Зєднених Держав є тої думки, що 3 процент, який пропонує Англія є за низький. Союзні держави мусять прийняти умови Америки.

Партійна боротьба у Франції.

П'яток послів французької лівиці з'явилося у Поанкарє із заявою, що всі чутки про їх монархістичну агітацію є неправдиві. Поанкарє зазначив, що роялістичний рух тепер не загрожує Франції, бо вся увага всіх партій звернена на випадки в Рурщині. В Парижі відбулася демонстрація роялістів з нагоди похоронів редактора замордованого анархісткою.

Зїзд комуністичної нім. партії.

Дня 29. січня отворено в Народному Домі в Ляйпцігу зїзд комуністичної партії німецької держави. Зїзд отворила промовою Кляра Цеткін.

На югославянсько-альбанській границі.

Часописи з'являють, що зоружені ватаги, які уступають перед правильними альбанськими військами, скоронилися на територію неутраляної альбансько-югославянської стрефи. Там вони організуються, щоби вийти на югославянську територію. В зв'язі з цим югославянське правительств скріпило охорону границі.

ОСТАННІ ВІДОМОСТІ.

ТЕЛЕГРАМИ ПОЛЬСЬКОЇ АГЕНЦІЇ ТЕЛЕГРАФІЧНОЇ.

Перед отриманням Незадоволеного.

Варшава. „Пісгл. Вєч.“: Виконання присуду на Ел. Незадоволеним послідує в середу в ранішніх годинах, на горбах цитаделі. Сьогодні прок. Рудніцкі дозволив найбільшій рідні бачитися з обвинувачем у цитаделі. При виконанню присуду смерті будуть присутні за жеребом підпрок. Міхаловскі, суд. секр. Билінскі, ком. міської поліції Чиньовскі й інші урядовці.

Америка радить в справі Поруря.

Відень. „Н. Фр. Пр.“ з Нью-Йорка: Американський сенат дальше нараджується над справою Поруря. Однак практично ці наради не дадуть ніякого вислуду, бо правительств відкидає якунебудь інтервенцію в європейських справах.

Тайний російсько-турецький договір.

Відень. „Н. Фр. Пр.“ подає за „Трибуною“, що Туреччина і Росія заключили тайний договір, що обов'язує обі ці держави до спільної акції на випадок англійсько-турецького конфлікту. Договір цей уложено в Льозанні. Підписали Чічерін і Ісмед Паша. Договір передбачує інтервенцію совітських військ у зах. Тракії на користь Туреччини.

Поанкарє про льозанську конференцію.

Відень. „Н. Фр. Пр.“ з Парижа: Поанкарє висловився перед англійськими і французькими журналістами вельми песимістично про вислуду льозанської конференції і зазначив, що Англія візьме на себе відповідальність, коли не перешкодить неприятельській акції на Сході.

Англійська підмога для Мосула.

Льондон. Райтер. З причини становища турецької делегації в Льозанні в справі Мосула, військовій англійській влади в Іраці признали конетним вислати підмоги Мосулеви. Вишлетесь баталіон піхоти з літаками до областей між Шіргатен і Мосулом.

Вайган і міністр Ля Троке в Брюсселі.

Бруксая. Міністр Ля Троке і ген. Вайган прибули тут учора з Дісельдорфа.

6) Розгляд чистого зиску.
7) Доповняючий вибір одного члена
Управи на місце уступаючого та одного
заступника на місце помершого.
8) Внески і запити.
Річний звіт, річні замкнення і білжис
виголошені в люлалі Кооператива для пе-
регляду членів від дня 28. ц. м.
На випадок несприятливості вимаганого
статутом числа членів, відбудуться того
самого дня, о годину пініще, в тім самім
люлалі і з тим самим порядком **перед**
другі Заг. Збори, які будуть управленні
важно рішати без огляду на число членів.
Перегінсько, день 25. січня 1923.
БЮ-1-1 НАДІР НА РАДА

Заходами і накладом „Союза Українських Інвалідів“ видає на друк з друку перший випуск

„ЛІСТА ВТРАТ“

що обіймає докладний список упавших в бою і померлих в шпиталях членів Української Гал. Армії в докладних даних про час, місце і свідків смерті.

Кожний інтегрований повинен набути один приміри., якого ціна буде виносити 1.500 мп. Ізза скупих фондів наклад невеликий. Спішіть з замовленням.

„Союз Українських Інвалідів“

XXI Львів, вул. Руська ч. 3, II. пов. 1-16

Випродажа решток. На убрания возняні в ріжних кольорах. Сорт А) 10.000, Сорт Б) 12.500, Сорт Ц) 16.500 мп. Д) 18.800, Е) 24.800, Ф) 28.800. Сорт А) 500, Сорт Б) 6800, Сорт Ц) 8500 мп. Д) 14500, Е) 24800. На рабляни, по-хртя футер, курток і проче: Сорт А) 12500, Сорт Б) 1680, Сорт Ц) 18500 мп. Д) 38500, Е) 48000 мп. Цайг: по 5900, 7000 і 9500 мп. за метер. Бархани: по 2300-3500 мп. за метер. Полотно: білі і жовті („Каліко“) дальше: Зефіри в кольорах і фланелі від 4900 до 7400 мп. за метер. Шени на подушки і перни від 6900-9500 мп. за метер. Моци: по 20.000, 25.000, 38.000 і 45.000 мп. за шт. Хустин авян. вел. 2x2 м 38.000 і 45.000 мп. за шт. Хустини: по 3700, 5200, 6500, 7300, 9000 і 19.800 мп. за шт. Куртки: Сорт А) 32.000, Сорт Б) 42.000 мп. Момухи: на баранах, покриті сукном, довгі по 85.000 мп. за шт. Товар висилаемо без задатку, за посл платою. Перто і опакування на рахунок замовляючого. Ризика нема, бо товар не до вподоби змінюємо на инший або гроші звертаємо. Хто раз у нас закупив, той рекомендує нас дальше інтєресованим, доказом того, що здо-буваємо нову клієнтелю цілого нашого краю, а також одержуємо много похвальних писем, бо девіза наша: „Малий зиск в великий оборот“. Замовлення адресуйте прямо:

1991 Коопер. „РЕГУЛЯТОР“. Львів, Валова 14. 1-1

ПОТРІБНА інструкторка для учениці другої класи гімназ. 40.000 мп. місячно, удержання і кошти подорожі. — Гр. кат. Уряд парох. Шуварка, почта Коро-лівка коло Боричев. 1583 2-3

ПОШУКУЮ вправного інструктора до трьох учеників приватистів української гімназії в II, IV, і VII кл. для послідного головно в математики і фізики. Харч і од-рема конната. Платня після умови. Зго-тошення: о. Йосиф Дякий, Мартинів но-вий, почта в місті. 1590 2-2

ІНСТРУКТОР пошукує жєнщї в усіх клас-ах гімн. і сем. Може давати початків англ. і франц. мови та української стенографії. Ласкаві зголошення просяться слати до Адм. під „Солідність-скорість“, 1586 2-2

ПОТРІБНИЙ інструктор до двох учени-ків з I кл. гімн., найрадше музик. У-чня слати до Ур. парох. в Букачівцях. 1584 2-2

Приславте передплату!

Книгарня ім. Т. Шевченка
у Львові, Ринок ч. 10.
МАЄ НА СКЛАДІ:

- Іван Франко: Великий Шум по-вість, ціна 4.000 мп.
- Іван Франко: Борислав сміється повість, ціна 8.000 мп.
- Іван Франко: Панські жарти по-ема, ціна 2.400 мп.
- Іван Франко: Sempre tigo поезії, ціна 2.400 мп.
- Іван Франко: Із днів журби, поезії, ціна 2.400 мп.
- Іван Франко: Зівяле листя, лі-рична драма, ціна 1.500 мп.
- Іван Франко: Мойсей, поема, ціна 1.500 мп.

1607 1-1

ЕМИГРАНТИ, які не можуть виїхати до Америки (Сполучених Держав) або Канади, **КУБИ.** можуть без всяких труднощєй виїхати до XXVI Всяких інформацій удляє безплатно 2-5

„HOLLAND AMERICA LINE“

Львів, вул. Сикстуська ч. 24.
(давніше вул. Городецька 101.)

Приїжджаючи до Львова можуть вступити по інфор-мації до нашого бюро коло двірця Городецька 91.

МАГАЗИН ВЗУТТЯ

В. Брайтман і П. Штам

Львів, вул. Сикстуська 16 (біля вул. Володимир-ска)
поручає взуття з першорядних заграничних і краєвих фабрик у великому виборі по дуже уміркованих цінах.

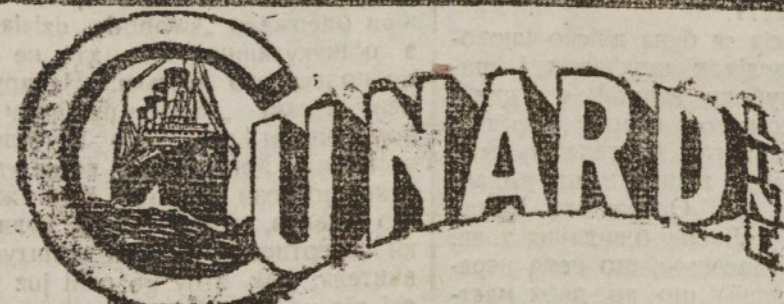
Д-р Стефан Федак
1589 веде поновно 2-10
АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРНЮ
у Львові, вул. Сикстуська ч. 48.

Симфонічний Концерт
ГУРТКА 20 АРТ. МУЗИКІВ
в Кав. і Рєст. „Рєспублика“
1611 (Народна Гостиниця). 1-3
Львів, вул. Носишинська 1 (прі Сикстуської)
По театрі і видовищах знаменита гаряча кухня та заосмотрєний в делікатєси буфет.

XXI 5-5
Творім українську „МУЗУ“ у Львові.
Складаймо уділи до Ко-опер. „Союз Українських Інвалідів“ при вул. Русь-кий 3, II. пов. —
Число уділів вєробєште.

Найдешевше

можна пошити собі убрания чи плащ-тільки в кравецькій майстерні Українських Інвалідів при вул. св. Софії ч. 25. Скоро, солідно і після всіх вимог найновішого фасону. Спі-шіть з замовленнями. Хто скорше принєсе, тому скорше викінчиться. XXI 5-5

CUNARD

Львів, вул. Сикстуська 37.
Найбільші і найшвидші кораблі на світі.

Рєемігранти зі Східної Галичини повинні вже тепер зголоситися до рєєстрації, бо кількість небавом буде вичерпана.

Уважати добре на число дому 37, вул. Сикстуської 37.

Лінія Кунард

CUNARD LINE.
Львів, вул. Сикстуська 37.
1602 ПРОТИ ГОЛОВНОЇ ПОЧТИ. 1-1

НАРОДНІ СТРОЇ
вишивані, вишивані, купани, запаски, сорочки, хаватки і н., виконувє, XV купувє і продєє 1-20
ніжня спільна промисловє „ТРУД“, Львів, Ринок 39. (вл. дім)

1609-3
Важне для Пань і Панів!
Повернувши з Відня привіз я по-сидні моделі до перерєки і фарбо-вання жєночєх і мунєсєнєх со-— лєняних капєлюхєв —
КАРЛО ВАЙЄС Львів, — вулиця Домініканська 5.

Ваші марки

польськї, зайві, щоб не обєзцєнованєш майже з години на годину у Вашому сто-нові, звольте складати в нас на складєчє книжєчку, на дійсно високий і після умови проєєнт. Забєзпєкує вкладкам лєє наша рє-альність в ривку і наша довголітєя, бо 22-річна фірма і нашє добре уладжєні робітєи сукоєчє і білєя та видєні нашє складє, які од-ночаско поручаємо. Також запрошуємо на-ше свідомє П. Т. Жєночєтво вступати лє-скаємо до нас в члєни з уділом тепєр мп. 5.000 і вписовєм мп. 500. На жєданєя ви-силаємо чєкову складєнку. З поважанєєм

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМІСЛОВА „ТРУД“
XVI 2-10
Львів, РИНОК ч. 39, (вл. дім)

Найліпші ДЗВОНИ

1517 ПЕРЕДВОЄННОЇ ЯКОСТІ 7-20
є на складі і можна замовляти у нє істєуючої від 1868. року фірми „**БРАТІВ ФЄЛЬЧИНЄВЄХ**“

в КЯЛУШІ або в ПЄРЕМИШЛІ
вул. Красінського ч. 63.
На жєданєя висилаєтьєя цінникєи оплатєно.

УВАГА! Нїяких агєнтєв нє маємо і нє висилаємо, як тє-кож крім Кєлуша і Пєремишля нїякої філії нє маємо.

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвєтлюють від понедєлка 29. л. м. 1923. сальонову драму на 6 великих дій н. а.

„Роман мільярдерки.“

В ролі мільярдерки улюблєння публїки, славна краса ЛІЯ МАР.

